

PALME D'OR
FESTIVAL DE CANNES

"EN BRILJANT OCH VACKERT
REGISSERAD FILM"

MANOHLA DARGIS, *THE NEW YORK TIMES*

"VARJE ÖGONBLICK VITTNAR
OM EN MÄSTARES VERK"

DAVID FEAR, *ROLLING STONE*

DET VAR BARA EN OLYCKA

EN FILM AV JAFAR PANAHI

När Jafar Panahi var liten och bodde i ett arbetarklasshem i södra Teheran skolkade han och några klasskompisar varje gång de hade fått ihop tillräckligt mycket pengar för att gå på bio. En gång på väg till bion ser de en folksamling utanför en väns hus. De går dit och får veta att vännens pappa har dött. Vännen blir förkrossad. Han springer ut och skriker att han ska ta sitt liv. Panahi och de andra vännerna springer efter honom dels ”för att se hur han skulle göra det och dels för att hindra honom”. Vännen ville kasta sig framför en bil. Men ingen av bilarna som passerade var ”tillfredsställande stor”. Klipp till två timmar senare – och de är tillsammans på bio igen.

Kärleken till film. Förlust som en självklar del av livet, och humor som gör livet uthärdligt. Det är sätt att beskriva Jafar Panahis filmer. En internationellt prisbelönt regissör som fängslades i sitt hemland. Under 20 år tilläts han inte arbeta på grund av sin regimkritiska hållning. Så det första han gjorde när han släpptes från fängelset och sattes i husarrest var filmen *This is not a film*, som smugglades ut på ett USB-minne till Cannes. Han har sedan dess trotsat hot och förbud och fortsatt att göra sina filmer i hemlighet. Han har missat sina egna filmpremiärer för att han har suttit i fängelse. Internationella filmfestivaler har fortsatt att prisa honom och iranska säkerhetspolisen har fortsatt att gripa och fängsla honom.

I ett samtal i New York med Martin Scorsese får Panahi en fråga om sin stora passion för film. ”Min pappa var arbetare. När jag växte upp sa han alltid: Du får inte böja ditt huvud för någon annan än Gud. När han var 53 år och stod på en stege och målade en vägg fick han stroke. Han föll ner på marken och dog framför de andra arbetarna. Sen dess har jag letat efter Gud. Jag hittade inte honom i himlen. Jag fann honom i bilder och filmer.” Scorsese får tårar i ögonen. Panahi, han ler.

– Marjaneh Bakhtiari

DET VAR BARA EN OLYCKA

EN FILM AV JAFAR PANAHİ

Vinnaren av årets Guldpalm i Cannes, det senaste verket från den iranske auteuren Jafar Panahi – hans första efter hans senaste fängelsestraff – följer en grupp medborgare som funderar över hämnd mot en man de tror var deras torterare.

Som i många av Jafar Panahis filmer inleds även Guldpalmsvinnaren *Det var bara en olycka* i en bil. När en familj av misstag kör över en hund sätts en rad eskalerande händelser med ödesdiga konsekvenser igång. En bilmekanicer, bröllopsfotograf och ett brudpar – alla dras dom in i en skruvad, oförglömlig och nervkittlande thriller.

Vad har hänt i ditt liv sedan din film *No Bears* (2022)?

Jag har gått in i en ny fas som film-skapare. Från *Den vita ballongen* (1995) till *Kvinnor offside* (2006) handlade min utveckling mest om konstnärliga utmaningar. Det fanns påtryckningar, men jag kunde ändå fokusera på filmens uttryck. Efter mitt första gripande 2010, då jag förbjöds att resa och skapa film, förändrades allt. Kameran, som tidigare var riktad utåt, vändes inåt mot mitt eget liv. Det syns tydligt i *This Is Not a Film* och *No Bears*. Nu när restriktionerna lättat känner jag åter ett behov av att vända blicken utåt – men med ett nytt perspektiv, format av mina erfarenheter, inklusive fängelsetiden 2022–2023.

Skulle du säga att dina två fängelsestraff markerar utvecklingen i ditt arbete?

Ja, men på olika sätt. Första gången satt jag isolerad och såg knappt någon människa. Under den andra fängelsevistelsen var jag omgiven av fångar från olika bakgrunder. Vi pratade mycket, delade historier. När jag frigavs efter min hungerstrejk kände jag mig lättad men också en saknad. Jag kunde inte helt lämna dem jag träffat. Den känslan levde kvar.

Skulle du säga att *Det var bara en olycka* uppkom direkt ur din andra fängelsevistelse?

Ja, den erfarenheten satte djupa spår. Jag kände att jag var skyldig mina medfångar en film. Även om berättelsen utgår från mina egna upplevelser speglar den också det iranska samhället och *Kvinna, Liv, Frihet*-revolutionen som började hösten 2022.

Mycket har förändrats sedan dess.

Representerar karaktärerna i filmen, Vahid, Shiva och Hamid, verkliga personer?

De är fiktiva, men bygger på verkliga erfarenheter. Jag ville visa mångfalden bland fångar – hur olika människor reagerar. Vissa drivs av hämnd, andra söker förståelse. Några är politiskt aktiva, andra hamnar där av en slump. Vahid, huvudpersonen, är en arbetare som bara krävde sin lön. Regimen gör ingen skillnad. Karaktärerna speglar de många oppositionella grupper som existerar, ofta i konflikt men förenade i motståndet. Efter Mahsa Aminis död har civilt motstånd blivit vardag – kvinnor visar sig utan hijab, något otänkbart för bara några år sedan. Filmen speglar det nya Iran, där kvinnor drivit förändringen framåt.

Kunde du spela in öppet den här gången, eller i hemlighet som tidigare?

Jag sökte inga tillstånd, de hade ändå nekats, så jag arbetade i hemlighet. Strax innan vi var klara dök civilklädda poliser upp och krävde materialet. Jag vägrade och till slut gav de upp. Vi pausade inspelningen men kunde sedan fortsätta. Filmen spelades in i och runt Teheran, men den kunde ha utspelat sig var som helst.

Iranska filmer som kritiserar regimen brukar utelämnas namn i eftertexterna. Men inte den här gången?

Alla som deltog visste vad de riskerade. Att stå med sitt namn är ett sätt att säga: Vi är inte rädda längre. Det visar hur mycket som förändrats.

” Jag kände att jag var skyldig mina medfångar en film

JAFAR PANAHI

JAFAR PANAHI

Jafar Panahi föddes 1960 och arbetade under flera år med kortfilmer och som regiassistent åt den iranske regissören Abbas Kiarostami. Han fick internationellt genombrott 1995 när hans första långfilm, *Den vita ballongen*, visades i Cannes. Trots fängelsestraff, yrkesförbud och censur har han fortsatt att regissera filmer som vunnit stora internationella priser, däribland *Guldbjörnen* i Berlin och *Guldpalmen* i Cannes. Hans filmer skildrar ofta livet för den vanliga människan i Iran och han anses idag vara en av landets mest inflytelserika filmskapare.

FILMOGRAFI

2025	Det var bara en olycka	Guldpalmen 2025, Cannes Film Festival
2022	No Bears	Juryns Specialpris, Venedig Film Festival
2018	3 kvinnor	Bästa manus, Cannes Film Festival
2015	Taxi Teheran	Guldbjörnen and Fiprescipriset, Berlin Film Festival
2013	Closed Curtain	Silverbjörnen Bästa manus, Berlin Film Festival
2011	This is not a film	Utom tävlan, Cannes Film Festival
2006	Kvinnor offside	Silverbjörnen Bästa regi, Berlin Film Festival
2003	Rött guld	Jurypriset, Un Certain Regard, Cannes Film Festival
2000	Cirkeln	Guldbjörnen and Fiprescipriset, Berlin Film Festival
1997	The Mirror	Guldeleoparden, Locarno Film Festival
1995	Den vita ballongen	Caméra d'Or, Cannes Film Festival

”

**Alla som deltog
visste vad de riskerade.
Att stå med sitt namn är ett
sätt att säga:
'Vi är inte rädda längre'**

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Manus och regi	 JAFAR PANAHI
Producerad av	 JAFAR PANAHI, PHILIPPE MARTIN
Foto	 AMIN JAFARI
Land & år	 IRAN 2025
Språk	 Farsi
Längd	 102 minuter
Sverigepremiär	 28 november 2025
Distribution	 Folkets Bio

PALME D'OR
FESTIVAL DE CANNES